

BASIN BÜLTENİ

1 Haziran 2021

Borsa İstanbul Yüzde 381 Devir Hızıyla 2020 Yılında Dünyanın En Likit Piyasası Oldu

Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği'nin "Türkiye Sermaye Piyasası 2020" raporuna göre, Borsa İstanbul yüzde 381 devir hızı ile 2020 yılında dünyanın en likit piyasası oldu. Raporda, 2020 yılında dünyada kote olan şirketlerin toplam piyasa değerinin bir önceki yıla göre yüzde 19 artarak 112.7 trilyon dolara ulaştığı belirtildi.

Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği'nin (TSPB) "Türkiye Sermaye Piyasası 2020" raporu yayımlandı. Rapor, 2020 yılının küresel ekonomide olduğu gibi sermaye piyasaları açısından da Covid-19 virüsünün küresel çapta bir salgına dönüşmesi nedeniyle beklenmedik gelişmelerle dolu bir yıl olduğunu gösterdi. "Türkiye Sermaye Piyasası 2020" raporunda, yılın ilk çeyreğinde finansal piyasaların salgından ciddi derecede etkilendiği, borsalarda önemli değer kayıpları yaşandığı vurgulandı. Küresel ekonomiye yönelik artan endişelerle gelişmiş ülke merkez bankalarının başlattığı parasal genişleme programlarının etkisiyle faizlerin negatife gerilediği ve dünya genelinde hisse senedi piyasalarına yatırımcı ilgisinin arttığı da raporda yer aldı. Raporda fiyatların hızla yükseldiği, halka arzların da canlandığı belirtildi.

Raporda, 2020 yılı sonuna doğru aşı ile ilgili gelişmelerle finansal piyasalarda iyimserliğin daha da arttığına dikkat çekildi. 2020 yılında dünyada kote olan şirketlerin toplam piyasa değerinin bir önceki yıla göre yüzde 19 artarak 112.7 trilyon dolara ulaştığına değinen raporda, işlem hacminin ise dolar bazında yüzde 45 artarak 183 trilyon 269 milyar dolara ulaştığı vurgulandı. Raporda, Borsa İstanbul A.Ş.'nin işlem hacmindeki artışın etkisiyle yüzde 381 devir hızı ile 2020 yılında dünyanın en likit piyasası olduğu görüldü. TSPB raporuna göre, yüzde 341 devir hızı ile Çinli Şenzhen Borsası en likit ikinci borsa olurken, yüzde 334 devir hızıyla ABD'li Nasdaq üçüncü, yüzde 267 devir hızıyla Tayvan Taipei ise dünyanın en likit dördüncü borsası oldu.

2020 yılının getiri şampiyonu Tahran Borsası oldu

TSPB "Türkiye Sermaye Piyasası 2020" raporuna göre 23 gelişmiş ve 27 gelişmekte olan ülkenin büyük ve orta ölçekli şirketlerinin performansını yansıtan MSCI ACWI endeksi 2020 yılını dolar bazında yüzde 16 artışla tamamladı. TSPB Raporu'nda, 2020 yılında dünya genelinde borsa getirilerinin gelişmiş ülkelerde pozitif olduğu görülürken gelişmekte olan ülkelerin çoğunun yılı dolar bazında kayıpla kapattığı belirtildi. Rapora göre, 2020 yılında organize borsalar arasında dolar bazında bir önceki yıla kıyasla en fazla getiriyi yüzde 271 oranıyla Tahran Borsası sağladı. 2020 yılında yüzde 99 getiri ile Vietnam'daki Hanoi Borsası'nın, Tahran'ın ardından ikinci en yüksek getiri sağlayan borsa olduğu görülürken Şenzhen Borsası'nın (Çin) yüzde 44,2 getiri ile üçüncü, Nasdaq'ın

TÜRKİYE SERMAYE PİYASALARI BİRLİĞİ

(ABD) yüzde 43,6 oranında getiri ile dördüncü olduğu vurgulandı. Raporda, Çin'in salgını hızla kontrol altına alarak avantaj sağladığı, salgın ortamında internet üzerinden işlemlerin ivmelenmesiyle birlikte teknoloji şirketlerinin iş hacmi ve bu şirketlere olan yatırımcı ilgisinin teknoloji şirketlerinin ağırlıkta olduğu Nasdaq'ın iyi performans göstermesinde etkili olduğu belirtildi. Raporda ayrıca salgın önlemlerini hızla alan İskandinav ülkeleri borsalarının da getirileri ile 2020 yılında ön sıralarda yer aldığı vurgulandı.

En fazla kayıp yaşayan 10 borsadan 9'unun Afrika ve Latin Amerika ülkeleri borsaları olduğunun vurgulandığı raporda, 2020 yılı genelinde salgın nedeniyle petrol fiyatının zayıf seyretmesinin ekonomisi ağırlıkla petrol gelirine bağlı olan ülke borsalarının geride kalmasında etkili olduğu kaydedildi. Raporda ayrıca, Borsa İstanbul'un 2020'de dolar cinsinden yüzde 3 getiri ile MSCI gelişen piyasalar endeksi (yüzde 18) ile MSCI dünya endeksinin (yüzde 17) getirisinin gerisinde kaldığı hatırlatıldı.

Dünyada borsalarının piyasa değeri 112.7 trilyon dolara çıktı

TSPB "Türkiye Sermaye Piyasası 2020" raporunda, endekslerdeki artışın yanı sıra halka arzların da etkisiyle 2020 yılında dünyada kote olan şirketlerin toplam piyasa değerinin bir önceki yıla göre yüzde 19 artarak 112 trilyon 675 milyar dolara çıktığı vurgulandı. TSPB'nin Dünya Borsalar Federasyonu verilerinden yararlanarak oluşturduğu raporda, "2020 yılında dünya borsalarındaki toplam piyasa değerindeki artışın yarısı Nasdaq ve Çinli borsalardan geldi. ABD borsalarındaki şirketler 45 trilyon dolarlık piyasa değeri ile dünya borsalarının toplam piyasa değerinin yüzde 40'ına sahip. Uzak Doğu blokunda yer alan Japonya, Çin ve Hong Kong ve Şenzhen borsaları piyasa değeri bakımından ABD borsalarının ardından geliyor ve toplam piyasa değerinin yüzde 22'sini oluşturuyor. Avrupa'nın en büyüğü ise 5,4 trilyon dolar piyasa değeri ile Hollanda, Belçika, Fransa, Portekiz ve Norveç Borsalarını içeren Euronext Borsasıdır" denildi.

New York Borsası 26.2 trilyon dolar piyasa değeri dünyanın en değerli borsası

Rapora göre, New York Borsası 26.2 trilyon dolar piyasa değeri ile dünyada birinci sırada, Nasdaq 19 trilyon dolar ile ikinci sırada, Şanghay yaklaşık 7 trilyon dolar piyasa değeriyle üçüncü sırada yer alıyor. Borsa İstanbul ise önceki yıla göre bir sıra gerileyerek 237 milyar dolar piyasa değeri ile 2020 yılında 32. sırada yer aldı. 2020 yılı sonunda borsaların piyasa değerinin ilgili ülkelerin GSYH'sına oranının yüzde 119 olduğunun belirtildiği raporda, Borsa İstanbul'un piyasa değerinin Türkiye GSYH'sına oranının ise yüzde 33 olduğu vurgulandı.

Borsalara kote şirket sayısı 55 bine yaklaştı

Raporda, 2020 sonu itibarıyla dünyada yatırım fonları ve holdingler hariç 87 borsaya kote olan yerli, yabancı şirket sayısının 54 bin 851 olduğu belirtildi. İncelenen borsalar arasında 5 bin 620 şirketle en fazla şirketin kote olduğu borsa Hindistan Bombay olurken, 3 bin 758 şirketle Japonya Borsası ikinci, 3 bin 394 şirketle Kanada TMX Grubu üçüncü sırada yer aldı. Raporda, kote olan şirket sayısı bakımından ilk 10'da yer alan borsaların dünyadaki borsaya kote olan şirketlerin yüzde 56'sına sahip olduğu belirtildi. 2020 yılında 87 borsa arasında 368 şirket ile Londra Borsası Grubu en fazla yabancı şirketin kote olduğu borsa oldu. Viyana Borsası'na kote olan şirketlerin yüzde 92'si, Lüksemburg'a kote olan şirketlerin ise yüzde 80'i yabancı şirketlerden oluşuyor. Menkul kıymet yatırım ortaklıkları ve borsa yatırım fonları hariç, 372 şirketin kote olduğu Borsa İstanbul, 87 borsa arasında bir önceki yıla göre iki sıra düşerek 2020 yılı sonunda 27'inci sıraya geriledi.

Hisse senedi işlem hacmi 183 trilyon doları aştı

TSPB'nin Dünya Borsalar Federasyonu verileri üzerinden yaptığı derlemelere göre, 2020 yılında artan yatırımcı ilgisinin etkisiyle 2020 yılında dünyada hisse senedi işlem hacmi yüzde 45 artarak 183 trilyon 269 milyar dolara ulaştı. 2020 yılında bir önceki yıla göre yüzde 604 artışla işlem hacminin en fazla arttığı borsa Tahran Borsası olurken, İran'daki bir diğer borsa olan Fara Bourse'da ise hacim yüzde 552 arttı. Rapora göre, işlem hacminin en fazla arttığı diğer borsalar ise yüzde 238 oranıyla Kuveyt Borsası ve yüzde 220 oranıyla Ruanda Borsası oldu. 2020 yılında işlem hacminin dolar bazında bir önceki yıla göre yüzde 147 arttığı Borsa İstanbul, hisse senedi işlem hacmi bakımından dünya borsaları arasında 20'inci sırada yer aldı.

ABD borsaları, piyasa değerinde olduğu gibi işlem hacminde de dünyada ilk sırada yer aldı. Nasdaq, bir önceki yıla kıyasla yüzde 60 artarak 64 trilyon dolara ulaşan işlem hacmiyle liste birincisi olurken, New York Borsası ise 26 trilyon dolarlık işlem hacmiyle ikinci sırada yer aldı. Raporda, sağladıkları düşük maliyet, hızlı işlem ve tek merkezden birçok piyasaya ulaşabilme gibi imkânlarla alternatif işlem platformlarının da son yıllarda yatırımcılarca tercih edildiği vurgulandı. Rapora göre, önemli alternatif işlem platformlarından biri olan Cboe ABD'nin işlem hacmi önceki yıla kıyasla 2020 yılında yüzde 44 arttı.

Küresel yatırım fonları 63 trilyon doları aştı

TSPB'nin ABD Yatırım Kuruluşları Enstitüsü'nün (Investment Company Institute) 46 ülkeyi kapsayan verilerinden derlediği "Türkiye Sermaye Piyasası 2020" raporuna göre, dünyadaki yatırım fonlarının toplam büyüklüğü borsa endekslerindeki artışa paralel olarak 2019 sonuna göre yüzde 15 artarak 2020 sonunda 63 trilyon doları aştı. ABD'nin 29 trilyon dolarlık yatırım fonu portföyü ile dünya sıralamasında ilk sırada yer aldığı belirtilen raporda, "Lüksemburg, vergi ve operasyonel alanlarda sunduğu olanaklardan dolayı yatırım fonu ve yatırım ortaklığı gibi kolektif yatırım kuruluşlarının küresel merkezi konumundadır. Avrupa'da pek çok fon Lüksemburg'da kurulmakta ancak payları diğer ülkelerdeki yatırımcılara satılmaktadır. 2020 yılında Lüksemburg'un milli geliri 69 milyar dolar iken, yatırım fonu büyüklüğü 6,1 trilyon doları geçmiştir. Sıralamada Lüksemburg'dan sonra gelen İrlanda da, benzer şekilde sunduğu fırsatlar ile kolektif yatırım şirketlerinin alternatif merkezi haline gelmeyi hedeflemektedir. 2019 sonuna oranla yatırım fonu portföyü yüzde 19 büyüyen İrlanda, 4,1 trilyon dolarlık portföy büyüklüğü ile dünyada üçüncü sırada yer almaktadır. Sıralamada başı çeken 10 ülkenin yatırım fonu portföy büyüklüğü, toplam portföy büyüklüğünün yüzde 89'unu oluşturmaktadır" denildi. Raporda, 2020 yılında Türkiye'deki yatırım fonu portföy büyüklüğünün bir önceki yıla kıyasla dolar bazında yüzde 2 artarak 17,7 milyar dolara çıktığı vurgulandı. Raporda ayrıca, dünyadaki yatırım fonlarının milli gelire oranının yüzde 88 olduğu, Türkiye'de ise bu oranın yüzde 3'te kaldığının altı çizildi.

PİYASA DEĞERLERİNE GÖRE DÜNYANIN EN BÜYÜK 20 BORSASI

	Borsa	Ülke	Piyasa Değeri (milyar dolar)
1	New York Borsası	ABD	26.233
2	Nasdaq OMX	ABD	19.060
3	Şanghay	Çin	6.976
4	Japon Borsası Grubu	Japonya	6.718
5	Hong Kong Borsası	Hong Kong	6.130
6	Euronext (Avrupa)	Hollanda, Belçika, Fransa, Portekiz, Norveç	5.444
7	Şenzhen Borsası	Çin	5.238
8	Londra Borsası Grubu	İngiltere, İtalya	4.046
9	TMX Grubu	Kanada	2.608
10	Bombay	Hindistan	2.552
11	Tadawul	Suudi Arabistan	2.429
12	Deutsche Börse	Almanya	2.284
13	Kore Borsası	Güney Kore	2.176
14	OMX Nordix Borsası (Avrupa)	İsveç, Danimarka, Ermenistan, Estonya, Finlandiya, İzlanda, Litvanya, Letonya, İsveç	2.110
15	İsviçre Borsası	İsviçre	2.002
16	Avustralya Borsası	Avustralya	1.721
17	Tayvan Borsası	Tayvan	1.599
18	Tahran Borsası	İran	1.218
19	Johannesburg Borsası	Güney Afrika	1.052
20	Brezilya Borsası	Brezilya	988
32	Borsa İstanbul	Türkiye	237
	Toplam*	Dünya	112.675

*Dünyada verisi incelenen 79 borsayı kapsamaktadır. Toplam değere Ulusal Hindistan borsası çifte kotasyondan dolayı dahil edilmemiştir.

Detaylı Bilgi için:

<https://www.tspb.org.tr/wp-content/uploads/2021/05/TurkiyeSermayePiyasasi2020.pdf>

TSPB hakkında:

Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği (TSPB), banka, aracı kurum, portföy yönetim şirketleri ve yatırım ortaklıklarının üye olduğu öz düzenleyici bir meslek kuruluşudur.